

Diurnalu glumetiu sociale-politicu-tocu.

Diurnalulu acest'a ese totu in a pou'a Maril'stra; dar' prenumerationile le primocce in tote dilale.

IMPRIMARIA „GEORGIU LAZARU”
in Gherl'a — Szamosújvár.

Prețulu de prenumeratione:
pentru Anstro-Ungari'a: pre unu anu 6 fl., pre 6 luni 3 fl., pre 3 luni 1 fl. 50 cr.; — pentru Strainatate pre unu anu e 8 fl. — 20 franci — lei noi.

Tôte siodeniile, diurnalele de schimb, productele literare si reclamatiunile sunt de a se tramite la: Redactiunea diurnalului in Arad, strat'a Teleki nru 27.

Publicatiunile se socotescu cu 2 cr. de fie-care centimetru quadratu ce-la ocupa in diurnalu, adausu 30 cr. tace timbrale de fie-care inserare. La repetiri mai dese se acorda reduceri insemnate.

SUNETE si RESUNETE din Dieces'a Gherlei.

Traiescã-ne Vladicã, traiësca si argatii
Ce-acësta diecesa atãtu o-au încãlcitu,
Mai dîca cene pôte, cã astadi hipocritii
Nu-su ômeni mari in lume, nu-su ômeni de iubitu!

Acelë timpuri grele, de trista suvenire
Cãndu stãmu sub garant'a Metropoliei mari,
Trecut'au cã si fumulu, si astadi cu uimire
Strigoniulu chiar' ne-admira cãtu suntem de slugari!

Astadi avemu pe Si'm or stapênu pe sôrtea nôstra,
Adi suntemu mândri, falnici, puternici cã-ori-ce bou,
Si-'n tôte aste lucruri sêmțimu mân'a maiêstra
A omului giganticu numitu Jancsi Zãbou.

Dar' laicii nimernici nu voru cã se cunôsca
Ca asta diecesa-i curatu papistasiesca,
Si ceru cu insistîntia cã ea se recunôsca
A Blasiului marire si dreptu se-o stapênesca.

A!... ce ne pasa nôue, cãndu stã in capulu nostru
Unu arcù-pastoriu mare, unu mare pișicheru?
Ce 'ntôrce la dulapuri cã celu mai bunu maestru
Si 'astfelu pe-acesti mojici tî-i pune la tefteru?

Uitat'ati dibaci'a cu care isbutise
Oradea se-o incurce in anii ce-au trecut,ur,
Jurãndu cã î-i vrê bine, precãndu dupa culise
Erã cu trupu cu saftetu Strigoniului vendutu?

Se fimu cu totii siguri ca va aflã mijloculu
Se-si implinësca votulu cu care-i lantiuitu;
Va dã pâna la unulu, totu ce cere Strigoniulu,
Va dã a nôstre drepturi, si trêb'a s'a facutu!

Mai vinu unii si altii ce plini de reutate
A nôstra limba scumpa c'-a compromisu pretindutu
Cãci la-a s'a instalare 'n capel'a s'a din curte
In limb'a romanësca nu s'a auditu vorbindu,
Si-apoi la prãndiuri nalte magiar'a o rostescu
Si dela fii-si de sufletu totu as'a o poftescu.

Aceste suntu tertipuri, ce toti nu le 'ntielege,
Suntu lucruri chibzuâte, treburi politicesci;
Pre Unguri vrê se-i prinda, in cursa vrê se-i bage,
Cã Romanasi se-i jaca, cãndu nici nu te gãndesci.

Mai vinu acù iar' altii, neghiobi cum este lume a
Si spunu ca clerulu nostru sta reu si slabu de totu
Ca dieces'a-i stôrca, ca sbiëra preotîmea,
Ca biru cã se-si mai scôta ei chiar' de locu nu potu.

E prôsta acusarea, cãndu Jancsi de Zãbou,
Ce-i astadi la potere cã si-unu vechiu gospodariu,
Chiar' diece mii de-odata, cã din spuza unu ou,
'Si scôte preste plata-si din fundu dela erariu.

*In urma se mai dîce ca-i slaba starca scôlei,
Ca pre noi ne întrece si Rusî'a de nordu,
Ca'n asta diecesa ce se numesce-a Gherlei
Nimeni nu mai voiesce s'o ié mai multu pe bordu.*

*Asié-i, dar' nu ne pasa de-acei mojici baieti,
Si-i prôsta meserî'a de-a fi invetiatoriu
La nesce prunci nimernici fientie de laeti
Cîndu si farà de carte avemu noi viitoriu —
De nu în asta lume de valuri sbuciumata
Dincolo 'ntr'alta lume la alui Petru drépta.*

Unu dascalu romanu.

Chronic'a Eparchiei Oradane.

— 1881. —

I. Anulu nou.

11¹/₂ ôre. Pável in vremea acést'a pleni-potentiatu in loculu lui Petru la usiele raiului, poruncesce unui schematisatu fora vreme se fia slobozenie adi in raiu la toti *curatii* si *necuratii* cari ascépta cu gurele cascade, se se umple de bucuriele Edeaului. — Vinu 6 boeri impodobiti ai pamentului plini de mariri lumesci, portandu semnele vredniciei in *spate*; unulu si-a cascigatu cinstea priu Sob(p)ore — dara nu pentru cà a fostu infidelu, catra muiere! pardon, gazdaritia; — altulu, cà a slugitu la Let'a-nie cu bani buni; — alu 3-lea, cà a consumatu bine clis'a piparata si afumata *per decenium* facundu buna lacomia *clero succrescenti*. — Celu mai betranu graiesce de-a rostulu; insira faptele glorióse ale marelui Voivodu; cum a imbunatatitu starea *sfnicului din laintru* — a *secretis* — prin stole dela *bogatii* nou unsii turmei cuventatórie . . . e vrednicitu de astadi inainte asi odihni trupulu ostenitu in facerea cigaretteloru pre foitele si tapete, si asi barometriza galfedimea cinstitei faéie, casiuata in stredani'a neobosita — de nópte — in oglinde veneziane; — cum a provediutu parochiele cu protocéle tiparite pe pung'a loru etc. etc. — urmá urrările reciproce . . . boerii se retragu; — se apropia nou ministerizatulu dascalu de Bogoslovía alu junimei studióse, portandu cá semnu de triumfu pre vérfulu nasului meritulu pentru desfundarea pocaleloru si in latime semnulu osteneleloru facute pentru marirea basericeii si natiunei; se inchina pâna la pamentu vedindu cum se inchidu ochii celoru alesi inaintea splendiddissimeloru sale fapte. — Asié urméza in rîndu ceialalti din giurulu sorelui caldurosu.

2 Ianuaru.

In genere linisce; se consuma cu placere rod'a adunata in stainerulu de Orade; din cându in cându

se vede câte unu bietu pastoriu dela sate apropiindu-se cu mare frica si cutremuru catra s. *Icône* rogându-se pentru turma mai bunisióra; — unulu, care e fericitu a portá numele *sfantului* dela *Icôn'a* de-a drépt'a se reintórce mangaiatu. Bucuria mare, gele puçina in Israilu; unu pastoriu betranu s'a dusu cale lunga dela oile s'ale numeróse.

3 Fauru.

Vreme de ruga; se incepu procesiunile; multi voiescu se fie alesi in loculu betranului pastoriu; aducu jertfe pre jertfe . . . imbuldiesce care de care se-si arete cinstea s'a dupa obiciaiulu jidiviloru; unulu unu vitielu, altulu mai calicu o parechia de porumbi, alu 3-lea o vaca rosia, alu 4-le unu mielu nevinovatu, alu 5-lea unu berbece — fia acel'a apoi si su form'a vasului de vinu — etc.

Toti se departa impluti de nedejde si faga-duintia. [Va urmá.]

Tempulu.

Filoxer'a.

Audit'ati d'o insecta, ce de curéndu s'a ivitu
Si strica plant'a divina, ce ne da mustulu placutu?
Sermania vitia de vinia! ôre ce-ai pecatuitut
D: turbat'a filoxera pân' la tene-a strabatutu?

Se póte cà mustu-ti dulce l'ai respanditu une-ori
Pré cu mare indrasnéla între bietii moritori
Incátu acei'a, sermanii, sedusi de dragostea tá
Intr'atât'a s'otielira pân' au prinsu a se 'mbetá;

Seau se póte si aceea cà la multi nu ai sositu
In aceea cuantitate, cum dóra ar' fi doritu;
Dar' inca ceva se póte . . . cà sexului celu frumosu
I-ai datu póte -- nu sciu bine, pré multu spiritu luminosu.

Ori si care-ti e pecatulu, tu vedu cà esti pocaita,
Câci cocón'a filoxera a te vescedi te-'nvita
Ea te culca la pamentu si cu glasu resonatoru
Cânta-ti: odihnesce-o dómne cu sufletulu dreptiloru!

Ah, si e de multe feliiu asta gónga blastemata
Si in fórte multe forme ni se face aratata.
Ea, de si dieu filosofii cà-i unu productu naturalu,
Dar' se-mi ceda domnia-loru — pote fi si idealu.

Candu vedemu cà viti'a verde, mam'a bun' a vinului
Se usca fora de vreme, in postulu St. Petriului,
Atuncea e semnu visibilu, fora picu de indoiéla
Ca-i atacata de góng'a — filoxer'a naturala.

Dar candu mand'a coconitia, uresce limb'a materna,
Portu, ocupatiuni, datine si natiunea paterna;
Candu ca ceva extra Wurst s'arata fora sfiéla,
Se sciti cà a atacat'o — filoxer'a ideala!

Candu unu barbatu, ori si care, in locu se-si cresca
[averea]
Se pune: bé si se 'mbéta, apoi-'si bate muierea,

Si traiesce-'n nelucrare, si cu lenea 'si tiene fala
Se sciti că e atacatu de filoxer' ideala!

Apoi cându damele năstre copiii nu st-i laptédia,
Nici nu lucra óre-ceva, ci tóta diu'a pipédia,
Si credu cumcá toalet'a e singurulu ce realu . . .
Si ele suntu atacate de filoxer' idealu.

Si déca mai marii nostri, dau tiér'a streinului
Se o suga, se o stórca dupa bunu capriçiuulu lui
Ba chiar' s'o si prepadésca! . . oh! evenimentu fatalu!
Atunci ei suntu atacati d'unu filoxer idealu!

Dar' acésta filoxera, ce o numimu ideala
Adesea se incubédia si-'n viét'i'a nationala,
Cáci vedi, e de multe soiuri, bat'o crucea si toti sántii,
Fericiti cari n'o vediura, cum ne fura chiar' parinti!

Ve paditi cá filoxer'a, gong'a acéstu ideala
Baremi la noi cesti de-aicea, se nu ésa la ivéla;
Puneti toti umeru la umeru, nu ve 'ncredeti in streinu
Cáce elu vorbindu-ti dulce, 'ti pune filoxer'a 'n sinu!

Fugiti dar' de filoxera, de filoxera fugiti
Sanetosi, cá bradii 'n munte, de vi voi'a se tratti!
Pastrati datinele sante ereditate din betrani
Si lapedati cu urgia ori ce ve dau cei streini!

JePeEr.

Epistol'a unui Sasu Bistritianu catra unu Romanu Naseudeanu.

Metersdorf am 18/2 1881

Fratye Todjer!

Kret schonké Todjer, ke uitat de pretyisug
a noszte! Nu schtyi kom potem szé schie aszta
la noi, kend noi haben zusammen schi Trepunal
schi Komitat — schi inke szontem la noi fraczi —
ke dor szuntyem la fischini — hoterisch! Véczi!

La jó fratye schi fischine szontem szanatosch
schi Marischi schi Hans schi Czokirli!

Schonke hei! Io kind vrut la tyine sze skrie
on észt kartye ghendit la Versamlong Vosztye sche
ezenut voi Rumine la Naszod pentro Deputát! —
Kent vinyit Hans dela mnyo dhin Naszod szpusz
tu la elu, ke femei la Tomnitale i szanatosz! —
szpusz tu inke ke akol la voi foszt on grosz Ver-
zamlung rumunészck, onde vut szfat, schim sze schie
la voi deputat — schi ke vretz alege rumune de
Deputat!

Io kit prischepe ku mintya mnyo vrut se
szpunye dyila minye tyine ke: szfat voszt ar' schi
kam bhon, da la K. K. Hunger Miniszter nu kret
sze plasche; ori kom zicsé Szasz: — nu schmake-
lueschte la Hungerului!

Nu schtyi cse vreu fasche Bisztritzer-deutsche-
Sakszoner, pe schin or sze aleg.

Ghindicz dar' la binye schi sze nu leszacz on
Zeit so schön schi topa sche foszt la Voi tot
Hunger depotat — schi Schonké hei! nu Hunger
rein for unu la Jud, on Zsidan . ! Vezil! Nu foszt
la voi óre cu grele de aschel, zsidow szdrenczosze?
Ton-ár-ki, kinteschte ke e dyila fonar dyin Kou-
stantinopel . . .!!

Voi fekut pon amú la Naszod hinnater ku
Hunger — da sche nu facecz schi ko zsidovile . . .
ke moni alaite Ve komper pe toatyel! Io vrje sze
minczeszck . . .! Da! kredje ke-i aschall!

Kitye schkulye avecz Voi Walachii la Naszod,
putut fasche unu ne mai uzitu dela lumea
Lunghecz Zsidove hei multe — schi faschez dela
Naszod unu Burg rumuneszck — sze nu fake zsi-
dovii unu altu Entradam!!

Io inke asch mai schreiben aszte kartye, dar'
isch fahre nach Bisztritz grad jetzt — schi dort
werden wir rathen, schin fi la noi depotat noszt.
Kind vine napoi szkrie inke on kartye!

Szpunye voie bun la Firon a teu schi la
badye Simnion schi la tecz fischini si pretyeni!
Thomnitale. Szkrie schi la minye pe tyin terept,
ke schtepta

Rumune pretyin teu dyi la krusche

Dyirho m. p.

Risete si Zimbete.

Redactorulu acestui diuarius intalnesce mai
daunadi pe unu amicu alu seu insuratu de curúnda
si-i reprosiéza că de cându numai este holteiu nu
se mai vede pe nicaiure.

— Ce dracu adaoge elu, nu mai sfirsiesce
lun'a de miere?

— Scumpe amice, femei'a care am luat-o
are unu calendaru alu ei deosebitu si m'a facutu
si pe mine se me convingu, cá lun'a despre care
vorbesci tu are celu puçinu 365 de dñle.

* *

Impartirea gresita. — Unu medicu prescrie
unei femei, care suferiá de tusa, o beutura, compusa
din dóue parti de miere si o parte oçietu. A dóu'a
dñ veni si intrebá pe client'a s'a cum fi pare me-
din'a.

— Este forte rea, d-le doctoru, — díse ea,
— prea acra.

— Cu neputintia, — respunse mediculu, —
dóue parti miere si un'a oçietu nu póte fi asió
acra.

— Dar' cum ai compusu acésta beutura? —
o intrebá elu.

Bolnav'a respunse: — Dupa cum mi-ai ordo-
natu, mierea indoita decátu oçietulu. Am cumperatu
de 50 bani miere si de 25 bani oçietu.

— Assecurati-ve semenaturile vóstre contr'a grindinei! —

Societatea Actiunara Franco-Ungara
DE
ASSECURATIUNE
IN BUDAPEST'A
— FRANCO-HONGROISE. —

din a carei capitalu fondationalu staveritu in suma de
20 milli6ne franci séu 8 milli6ne floreni in auru
s'a depusu deja prin actiunari in bani gat'a

10 milli6ne franci séu 4 milli6ne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ung.

primesce assecuratiuni:

1. *contr'a daunelorú causate prin focu si esplosiune, in edificia si obiecte miscat6re;*
2. *contr'a daunelorú causate prin grindina in totu soiulu de produse economice;*
3. *contr'a daunelorú causate prin transportu in ori-ce boauri séu marfuri expedate pe uscatu ori pe apa;*
4. *contr'a daunelorú de ch6mage, adeca a daunelorú cari in casuri de focu ori esplosiune urm6za din impuginárea venitului ori intrerumperea séu chiar' incetarea muncii;*
5. *contr'a daunelorú causate prin spargere de iegi — g6muri la ferestri, oglindi etc.*
6. *pe viét'a omului, in speçia: assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausulu de a se esolvi inainte de m6rte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiune si zestre*

Ac6sta societate, in fruntea carei'a stáu Domnii **Stefanu Bit6** cá presidente, Br **Bela Bánhidý** si **Eugeniu Bontoux** cá vicepresidenti si **Ludovicu Moskowitz** cá directoru generalu, avendu capitalulu fondationalu mai susu mentionatu, *tende onoratului buplicu assecuratoriú deplena garantie in t6te privintiele; si la contractarea de assecuratiunii offera cele mai avantagi6se conditiuni si cele mai mari favoruri possibili, — ér' daunele obveniente le regul6za si reint6rce in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.*

Offertele de assecuratiuni le primesce si deslusirile necesarie le da cu t6ta promptitudinea Directiunea Societatii din Budapest'a, precum si t6te agenturile principale si cercuale si alti plenipotentiatii ai Societatii.

3.

— Assecurati-ve superedificatiile vóstre contr'a focului! —